

Sygn. akt I C 1537/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014r.

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Gładysz-Wójcik

Protokolant: Anna Drozd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 02 października 2014 roku w Ś.

sprawy z powództwa (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko M. L.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. uznaje za bezskuteczny w stosunku do powoda (...) Spółka z o.o. z siedzibą we W. dokonany z pokrzywdzeniem powoda zgodny dział spadku po A. L. dokonany w sprawie I Ns (...) i objęty postanowieniem Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia (...). w jego punkcie III-im przez R. L., P. L. i pozwaną M. L., na mocy którego pozwana M. L. nabyła bez spłat przysługujący dłużnikowi R. L. z tytułu spadku po A. L. udział w wysokości 1/6 w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ulicy (...), dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) – do kwoty 8.109,68zł wynikającej z wierzytelności powoda wobec dłużnika R. L. stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty z dnia 20.06.2001r. przez Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie w sprawie VNg (...);

II. zasądza od pozwanej M. L. na rzecz powoda koszty procesu: 406zł z tytułu opłaty od pozwu, 1200zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego oraz 17zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sygn. akt: I.C. 1537/14

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. wniósł o uznanie za bezskuteczny w stosunku do powoda, dokonany z pokrzywdzeniem powoda, zgodny wniosek o dział spadku po A. L., złożony w

r

postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Świdnicy w sprawie I Ns (...) przez R. L., M. L. i P. L. i zatwierdzony postanowieniem tego sądu z dnia 7 maja 2013 r. w sprawie I Ns (...), na mocy którego pozwana M. L. nabyła nieodpłatnie przysługujący R. L., z tytułu spadku po A. L., udział w wysokości 1/6 w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ulicy (...), dla którego prowadzona jest księga wieczysta kw nr (...) - do kwoty 8.109,68 zł wynikającej z wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym w postaci zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nakazu zapłaty z dnia 20.06.2001 r. Sądu Rejonowego w D.w sprawie V Ng (...). Nadto strona powodowa zażądała zasądzenia od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym z tytułu zastępstwa procesowego w/g norm przepisanych. Jednocześnie strona powodowa wniosła o udzielenie zabezpieczenia w postaci zakazu zbywania

i obciążania opisanej wyżej nieruchomości w zakresie przekraczającym udział 5/6 oraz o wpisanie w w/w księdze wieczystej ostrzeżenia o zakazie zbywania i obciążania przedmiotowej nieruchomości.

Na uzasadnienie żądania powód podał, że jest wierzycielem R. L. na kwotę 8.109,68 zł, która to wierzytelność została stwierdzona opisanym wyżej nakazem zapłaty. Powód wyjaśnił, że wobec braku dobrowolnej spłaty tego długu przez R. L. powód zmuszony był do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji, co uczynił dwukrotnie, lecz obie egzekucje, ostatnia z 2014 r., okazały się bezskuteczne wobec niewypłacalności tego dłużnika. Nadto powód podał, że w dniu 3.10.2012 r. zmarł A. L. będący ojcem R. L., po którym dłużnik ten nabył spadek w udziale 1/3, zaś w skład spadku po tym zmarłym wchodzi udział w wysokości w prawie własności opisanego wyżej lokalu mieszkalnego, o wartości 75.000 zł. Jak wskazał powód spadek ten został następnie podzielony zgodnie z wnioskiem wszystkich stron postępowania w sprawie I Ns (...) w ten sposób, że przedmiotowy lokal przypadł w całości na rzecz pozwanej, bez obciążania jej spłatami na rzecz R. L. co, zdaniem powoda, zostało dokonane z pokrzywdzeniem powoda jako wierzyciela, uniemożliwiając tym samym powodowi zaspokojenie się z przypadającej temu dłużnikowi części spadku. Zdaniem powoda, jego żądanie znajduje swoje uzasadnienie w treści przepisu art. 527 par. 1 i 2 kc, gdyż R. L., poprzez zgodny dział spadku, w ramach którego jego udział w spadku został przekazany nieodpłatnie na rzecz pozwanej, stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem tej czynności. Strona powodowa na poparcie swojego stanowiska przywołała orzecznictwo sądowe, w tym Sądu Najwyższego oraz literaturę prawniczą stwierdzając, że dłużnik ten działał ze świadomością pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela, bowiem R. L. wiedział o istniejącym od 2001 r. zadłużeniu, jak też o prowadzonej wobec niego egzekucji, a także jej bezskuteczności. Jednocześnie powód podał, że pozwana jest osobą trzecią, o której mowa w art. 528 kc, a więc osobą, która uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, a nadto pozwana jest matką R. L., a zatem istnieje ustawowe domniemanie, że posiadała ona wiedzę o tym, że jej syn R. L. działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Powód podał, że wezwał pozwaną pismem z dnia 9.06.2014 r. do zapłaty kwoty 8.109,68zł, lecz pozwana kwoty tej nie zapłaciła.

W zakresie wniosku o udzielenie zabezpieczenia powód podał, że udział w/w dłużnika w wysokości 1/6 we własności opisanego wyżej lokalu będzie jedynym składnikiem majątku tegoż dłużnika, z którego wierzyciel może przeprowadzić skuteczną egzekucję, gdyż dłużnik ten nie posiada żadnego innego majątku, a brak zabezpieczenia stwarza realną możliwość rozporządzenia przez pozwaną lokalem, co całkowicie uniemożliwi powodowi osiągnięcie celu postępowania.

r

Postanowieniem z dnia 19.08.2014 r. Sąd Rejonowy w Ś.uwzględnił wniosek powoda udzielając mu żądanego zabezpieczenia. Pozwana potwierdziła odbiór odpisu przedmiotowego postanowienia w dniu 19.08.2014 r. i nie wniosła zażalenia.

W odpowiedzi na pozew (k.47) pozwana M. L. wniosła o oddalenie powództwa i potwierdziła, że jej syn R. L. przekazał na jej rzecz swój udział w opisanym wyżej spadku bez spłat, lecz taki podział spadku wynikał z faktu, że pozwana do chwili obecnej spłaca kredyty zaciągnięte w celu udzielenia pomocy R. L. w związku z jego procesami karnymi i umieszczeniem go w zakładzie karnym, a nadto jego majątek w postaci towaru, samochodów i działki budowlanej został zlicytowany na rzecz innych jego wierzycieli, zaś powód nie zgłosił swoich roszczeń w związku z upadłością tego dłużnika. W tej sytuacji, zdaniem pozwanej, roszczenie powoda jest bezzasadne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 20 czerwca 2001 r. w sprawie V Ng (...) zapadł nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, mocą którego Sąd Rejonowy w D. nakazał pozwanemu R. L., aby zapłacił na rzecz (...) sp. z o.o. we W. kwotę 5.519,19 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 28 maja 2001 r., w tym 110,40 zł tytułem kosztów procesu. W 2002 r. na wniosek powoda jako wierzyciela Komornik Sądowy przy Sądzie

r

Rejonowym w Ś. G. M. wszczęła postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi R. L. w sprawie III Km(...) na podstawie w/w tytułu wykonawczego, a następnie postanowieniem z dnia 31.08.2005 r. Komornik umorzył to postępowanie wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Jednocześnie Komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 114 zł, które zostały zapłacone przez powoda. W 2014 r. powód ponownie wniósł o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko R. L., które zostało zarejestrowane pod sygnaturą Km (...) i następnie umorzone w dniu 5 maja 2014 r. wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Koszty tego postępowania w kwocie 203,67 zł zapłaciła strona powodowa, czyli wierzyciel. Podstawą umorzenia obu w/w postępowań egzekucyjnych był brak jakiegokolwiek majątku dłużnika R. L., z którego możnaby przeprowadzić egzekucję.

(dowód: nakaz zapłaty z dnia 20.06.2001 r., postanowienie Komornika z dnia 31.08.2005 r. i z 5.05.2014 r. -k. 19-22)

W dniu 3.10.2012 r. zmarł A. L. - mąż pozwanej M. L. ej i ojciec R. L..

W dniu 30.10.2012 r. M. L., R. L. i P.

r

L. wnieśli do Sądu Rejonowego w Ś. wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po A. L. oraz o zgodny dział spadku po tym zmarłym podając, że w skład spadku wchodzi mieszkanie własnościowe o

r

wartości 150.000,00 zł, położone w Ś. przy ul. (...). W treści wniosku napisano, że R. L. przekazuje nieodpłatnie swój udział w tym spadku na rzecz swojej matki M. L. ej. Pismem z dnia 28.01.2013 r. R. L. oświadczył, że potwierdza swoją wolę przekazania swojego udziału w spadku na rzecz swojej matki M. L. ej, bez spłat na jego rzecz. W tym czasie syn pozwanej R. L. odbywał karę pozbawienia wolności i pozwana wiedziała, że ma on długi w stosunku do osób trzecich. W dniu 7 maja 2013 r. zapadło postanowienie Sądu Rejonowego w Ś. w sprawie I Ns (...), mocą którego stwierdzono, że spadek po A. L., na podstawie ustawy, nabyli: żona M. L. oraz dzieci R. L. i P. L. - po 1/3 każdy z nich. Jednocześnie dokonano działu spadku po tym zmarłym przyznając pozwanej M. L. całość tego spadku w postaci udziału w wysokości w prawie własności lokalu mieszkalnego położonego w Ś. przy ul. (...) o wartości 75.000 zł - bez spłat na rzecz uczestników, w tym R. L.. Pismem z dnia 1.04. 2014 r. Komornik A. S. zwrócił się do Sądu Rejonowego

r

w Ś. w sprawie egzekucyjnej Km (...) o podanie informacji o treści oświadczeń woli R. L. w związku ze sprawą o stwierdzenie nabycia spadku z uwagi na rozbieżność co do osoby właściciela jaka wynikała wówczas z treści dokumentów prowadzonych dla w/w lokalu mieszkalnego. Komornik wskazał, że w ewidencji nieruchomości katastru (...) jako współwłaściciel do 1/6 figuruje R. L., zaś w księdze wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości jako jedyny właściciel figuruje pozwana.

(dowód: wniosek z dnia 29.10.2014 r. o stw. nabycia spadku i dział spadku po A. L., oświadczenie R. L., postanowienie SR wŚ., pismo Komornika- k. 3 i 4,34,50,52,53 - akta I Ns 1380/12; zeznania pozwanej -k. 54)

Pismem z dnia 9 czerwca 2014 r. strona powodowa skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 8.109,68 zł pod rygorem skierowania sprawy do sądu.

Pozwana nie udzieliła powodowi odpowiedzi na to wezwanie, jak też nie zapłaciła żądanej sumy.

(dowód: wezwanie do zapłaty - k. 30; zeznania pozwanej) **Sąd zważył.**

Powództwo jest zasadne.

Roszczenie strony powodowej, to tzw. skarga pauliańska (actio pauliana) uregulowana przez ustawodawcę w przepisie art. 527 par. 1 kc, zgodnie z którym gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Dodać należy, iż czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (par.2). Nadto jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (par. 3)

Wskazane wyżej dowody wykazały jednoznacznie istnienie wszystkich ustawowych przesłanek, w ramach skargi paulińskiej, wymienionych w przepisie art. 527 par.1 - 3 kc. Nie ulega wątpliwości, że w wyniku nabycia spadku po A. L. syn pozwanej R. L. stał się współwłaścicielem opisanego wyżej lokalu mieszkalnego w udziale wynoszącym 1/6 oraz, że w dacie działu spadku po A. L. pozwana wiedziała, że jej syn R. L. ma długi, bowiem potwierdziła to w swoich zeznaniach. Nadto z akt sprawy I Ns (...)

wynika, że wartość tegoż lokalu spadkobiercy zgodnie ustalili na kwotę 150.000,00 zł, czyli udział spadkodawcy wyrażał się kwotą 75.000 zł. Oznacza to również, że w tej dacie wartość udziału R. L. w tym spadku wyrażała się kwotą 25.000 zł (75.000 zł : 3). Jeśli zatem R. L. zgodził się na wskazany wyżej dział spadku nie żądając spłat na swoją rzecz, to jest oczywistym, że dokonał tej czynności z pokrzywdzeniem strony powodowej, czyli wierzyciela, a przy tym stał się on niewypłacalny, o czym świadczy fakt obu bezskutecznych egzekucji opisanych wyżej. Nie ulega wątpliwości, że pozwana jest osobą, w rozumieniu w/w przepisu art. 527 par. 3 kc, będącą w bliskim z nim stosunku z uwagi na fakt, że pozwana jest matką R. L., a nadto przez cały proces karny jaki prowadzony był przeciwko niemu wspomagała go także finansowo, wiedząc o jego długach. Z tych zatem względów pozwana wiedziała, że R. L. wyzbywając się majątku, czyli godząc się na dział spadku bez spłat na jego rzecz, działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Tego też domniemania pozwana w niniejszym procesie w żaden sposób nie obaliła, zaś aktualna sytuacja majątkowa pozwanej nie ma i nie może mieć jakiegokolwiek znaczenia dla oceny zasadności przedmiotowego roszczenia. Wskazać należy, iż strona powodowa dała pozwanej szansę zwolnienia się od zadośćuczynienia roszczeniu powoda żądającego uznania czynności za bezskuteczną poprzez zapłatę na jego rzecz kwoty określonej w piśmie z dnia 9.06.2014 r. (art. 533 kc), lecz pozwana z tej możliwości nie skorzystała.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98 par. 1 kpc, wedle którego strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.